

Oversigt og beskrivelse af indstillede projekter

Tabel 1: Oversigt over indstillede projekter:

Projekttitle, ansøgende institution og evt. ph.d.	Beløb, mio. kr.
"Synligt og sikkert arbejde med epoxy: Forebyggelse af eksem med visualisering", AMK Aarhus, 1 ph.d.	3,4
"Betydning af organisation, ledelse, team og medarbejder for fysiske arbejdsbelastninger og muskelskeletbesvær", NFA	3,0
"Er repetitivt arbejde årsag til lidelser i hænder, albuer, skuldre og nakke, og fører det til erhvervsskifte og arbejdsophør?", AMK Bispebjerg, 1 ph.d.	1,8
"Kan danske dagligvarekæder lære af hinanden i det forebyggende arbejdsmiljøarbejde? Kortlægning af fysisk arbejdsbelastning og omsætning til god praksis", NFA	3,0
"Undersøgelse af gravides arbejdsmiljø og holdninger til sygefravær. Udvikling af intervention for fastholdelse af gravide medarbejdere", DEFAC-TUM	1,0
"Udvikling af et screeningsredskab for kognitive vanskeligheder hos personer med arbejdsrelateret stress", AMK Bispebjerg	1,2
"Folkeskolen i forandring – samarbejdet som ressource", TeamArbejdsliv	3,2
"Senfølger efter elulykker", AMK Herning	3,0
"Ulykker og helbred ved fast natarbejde", NFA	3,2
"Udredning om mobilisering af forskningsbaseret viden om arbejdsmiljø", TeamArbejdsliv	1,1
"Risici og arbejdsmiljø blandt unge på de nye digitale arbejdsmarkeder – et kollaborativt udviklingsprojekt", AAU	2,1
"Hvordan forbedres kommunikationen mellem bygherre og arbejdsmiljøkoordinator? - Forbedring af fundamentet for sikkerheds- og sundhedsarbejdet på byggepladsen", TeamArbejdsliv	2,2
"Udredning: Sammenhængen mellem vold og trusler på arbejdet og udvikling af psykisk sygdom (frasen PTSD)", AMK Bispebjerg	0,4
"Tillægsansøgning: Ansøgning om tillægsbevilling til projektet "Lyskebrok og kroniske smerter efter operation for lyskebrok – betydning af fysiske påvirkninger i arbejdet", projektnr. 32-2013-03", AMK Herning	0,3

Kort beskrivelse af de indstillede projekter:

Synligt og sikkert arbejde med epoxy: Forebyggelse af eksem med visualisering

Projektets overordnede formål er at forebygge eksem forårsaget af arbejde med epoxy.

Grænseværdier og overvågning af luftbårne kemiske stoffer har gennem mange år været en hjørnesteen indenfor det kemiske arbejdsmiljøarbejde. Dette har dog ikke været tilfældet for kemisk eksponering af huden, formodentligt blandt andet fordi det er teknisk kompliceret og ressourcekrævende. Af samme grund ved man kun lidt om hvilke arbejdsforhold, som medfører hudeksponering. Dette gør sig ikke mindst gældende for epoxy, som man ofte ikke kan registrere, at man får på huden.

Projektet vil gøre epoxy målbart og synligt, når stoffet kommer på huden, ved at tilsætte en fluorescerende tracer. Således vil man være i stand til, at registrere om medarbejdere, som arbejder med epoxy, bliver eksponeret, afdække arbejdsforhold, som er forbundet med forøget risiko for eksponering, og give umiddelbar feedback til medarbejderne, så de løbende kan træne optimale arbejdsgange.

Metoden er enkel at anvende og vil, hvis den virker, kunne overføres direkte til andre brancher, hvor der arbejdes med epoxy.

Forventet afslutning: marts 2021

Betydning af organisation, ledelse, team og medarbejder for fysiske arbejdsbelastninger og muskelskeletbesvær

Det overordnede formål med projektet er at undersøge, i hvilken grad medarbejdernes fysiske arbejdsbelastninger, dvs. hyppigheden af løft uden brug af hjælpemidler og arbejde med stærkt foroverbøjet ryg, og udvikling af muskelskeletbesvær, bestemmes af faktorer på henholdsvis organisations-, ledelses-, team-, og/eller medarbejder-niveau.

Flere brancher i Danmark er stadig præget af fysisk krævende arbejde og har ikke formået at knække koden for effektiv forebyggelse af hverken fysisk overbelastning eller muskelskeletbesvær. Samtidigt stiger andelen af medarbejdere i Danmark, som rapporterer, at være fysisk overbelastede og har muskelskeletbesvær, trods en række indsatser på arbejdspladserne.

Forventet afslutning: December 2020

Er repetitivt arbejde årsag til lidelser i hænder, albuer, skuldre og nakke, og fører det til erhvervsskifte og arbejdsophør?

Formålet med dette projekt er at undersøge

- om repetitivt arbejde, der foregår uden større kraftanvendelse (f.eks. frisør- og bioanalytikerarbejde), øger risikoen for udvikling af behandlingskrævende smerter i hænder, albuer, skuldre og nakke og
- om smertetilstande i hænder, albuer, skuldre og nakke i forbindelse med denne type arbejde øger risikoen for erhvervsskifte eller arbejdsophør.

Baggrunden er, at man i tidligere studier har haft vanskeligheder ved at vurdere om repetitivt arbejde i sig selv, dvs. arbejde med lav kraftanvendelse, medfører lidelser i hænder, albuer, skuldre og nakke, og om det medfører erhvervsskifte eller arbejdsophør.

Undersøgelsesresultater vil tilsammen udgøre et robust grundlag for vurderingen af, om de anførte sammenhænge faktisk eksisterer og vil dermed kunne danne baggrund for en relevant forebyggelsesindsats indenfor berørte faggrupper.

Forventet afslutning: September 2020

Senfølger efter elulykker

Formålet med denne undersøgelse er at kortlægge omfanget og alvorligheden af senfølger efter elulykker. Det gøres gennem to undersøgelser, der supplerer hinanden:

- En retrospektiv registerbaseret case-kontrol undersøgelse, der har til formål at undersøge varige følger, sygdom, sundhedsforbrug og erhvervsprognose efter elulykker.
- En prospektiv kohorteundersøgelse, der har til formål at undersøge hyppigheden og karakteren af elulykker blandt elektrikere, samt heraf følgende udvikling af symptomer og sygdomme.

Der findes meget få opfølgingsstudier og case-kontrol studier af følger efter elulykker, der kan bekræfte fundene i de foreliggende case- og patientopgørelser. Den mangelfulde viden skyldes formentlig, at patienter med ukarakteristiske symptomer er vanskelige at gøre op, bl.a. fordi de spreder sig ud over forskellige medicinske specialer.

Forventet afslutning: December 2020

Ulykker og helbred ved fast natarbejde

Sundhedssektoren er en ulykkestung branche med en stor forekomst af natarbejde. Udover større risiko for ulykker har natarbejdere også større risiko for helbredsproblemer end dagarbejdere. Det er derfor vigtigt at undersøge om risiko for ulykker og dårligt helbred kan mindskes ved forskellige måder at tilrettelægge natarbejdet på.

I dette studie undersøges det om fast natarbejde indebærer samme risiko for ulykker og helbreds-konsekvenser som skiftarbejde. Følgende overordnede spørgsmål undersøges:

- Er risikoen for ulykker og sygefravær den samme når en medarbejder har hhv. fast natarbejde og skiftarbejde?
- Har medarbejdere med fast natarbejde hurtigere tilpasning af deres døgnrytmer til natorientering end skiftarbejdere, og fastholder de deres døgnrytmer til natorientering i forbindelse med fridage?

Hvis medarbejdere med fast natarbejde er særligt gode til at håndtere natarbejde og dermed er bedre beskyttet mod de negative effekter i forhold til ulykker og helbred

kan det have betydning for en nuancering af anbefalingerne omkring tilrettelæggelse af natarbejde, ellers kan de nuværende anbefalinger fastholdes.

Forventet afslutning: December 2020

Kan danske dagligvarekæder lære af hinanden i det forebyggende arbejdsmiljøarbejde? Kortlægning af fysisk arbejdsbelastning og omsætning til god praksis

Formålet med projektet er at kortlægge de fysiske belastninger under arbejde i dagligvarebutikker på tværs af kæder og at undersøge, hvordan god praksis kan spredes på tværs af kæderne og butikkerne. Projektet har følgende forskningsspørgsmål:

- Hvilken fysisk belastning er der under hyppigt forekommende arbejdsopgaver og i de forskellige arbejdsområder i dagligvarebutikker fra forskellige kæder?
- Hvilke processer opstår når praktikere i samarbejde med forskere skal omsætte forskningsresultater til praktisk anvendeligt materiale?
- Hvordan kan kæderne og butikkerne bruge den nye viden til at lære god praksis af hinanden så arbejdet bliver mindre fysisk belastende?

Forventet afslutning: December 2020

Undersøgelse af gravides arbejdsmiljø og holdninger til sygefravær. Udvikling af intervention for fastholdelse af gravide medarbejdere.

Projektets formål er, at undersøge hvilke arbejdsforhold og holdninger, der påvirker sygefravær blandt gravide. Resultaterne skal kvalificere et fremtidigt interventionsprojekt, som skal reducere gravide medarbejders sygefravær ved at påvirke arbejdsmiljøforhold efter gravides behov og udnytte lederes positive erfaringer med fastholdelse på tværs af brancher.

Tidligere undersøgelser har vist en reduktion af sygefraværet blandt gravide, som får justeret arbejdsforholdene, men der mangler fortsat viden om gravides behov for støtte i risikobrancher.

Ud fra både gravides og arbejdsgivere/lederes erfaringer belyses muligheder for tiltag i forhold til at gravide kan forblive i arbejdet i risikobrancher længst muligt frem til barselsorlov.

Forventet afslutning: December 2018

Udvikling af et screeningsredskab for kognitive vanskeligheder hos personer med arbejdsrelateret stress

Formålet er at validere screeningsredskabet SCIP-D til screening for kognitive vanskeligheder hos personer med arbejdsrelateret stress.

Mange personer med arbejdsrelateret stress er sygemeldte, og udtrykker vedvarende hukommelses- og koncentrationsproblemer (kognitive vanskeligheder), som hindrer tilbagevenden til arbejde. Forskningen ”genfinder” i nogen grad disse kognitionsvanskeligheder målt med objektive tests, men meget tyder på, at stressramte generelt undervurderer deres kognitive evner. Aktuelt indgår klinisk vurdering af

kognitiv funktion ikke rutinemæssigt ved undersøgelse af stressramte personer, eftersom en sådan undersøgelse ville skulle foretages af en specialiseret neuropsycholog med tidskrævende tests.

Dette er både uheldigt, når den stressramte skal rådgives om det optimale tidspunkt for tilbagevenden til arbejde, og når arbejdsopgaver skal tilpasses specifikke kognitive styrker og svagheder. Derfor er der behov for udvikling af et simpelt screeningsredskab for kognitionsvanskeligheder hos stressramte, som kan udføres af ikke-specialiseret personale.

Forventet afslutning: august 2020

Folkeskolen i forandring – samarbejdet som ressource

Formålet med projektet er at udvikle forebyggelses- og håndteringsstrategier overfor konsekvenser af ændringerne i folkeskolen for de ansattes psykiske arbejdsmiljø. Projektet fokuserer på forebyggelsesstrategier, der kan integreres med den øvrige faglige og organisatoriske udvikling af skolerne. Målet er at styrke den professionelle kapital og mindske de psykosociale belastninger blandt lærere, pædagoger og ledere.

Projektet tager udgangspunkt i begrebet 'professionel kapital', som beskriver den samlede sum af tre forskellige ressourcer på en arbejdsplads: human kapital, social kapital og beslutningskapital. Professionel kapital opbygges og udvikles gennem en løbende proces med fokus på faglighed og arbejdsmiljø fra medarbejdere og ledere på arbejdspladserne. Projektets ambition er at understøtte og bidrage til den fortløbende proces gennem eksemplariske indsatser ift. problemstillinger, som skolerne aktuelt oplever som vanskelige; tilrettelæggelse af arbejdstiden og inklusion.

Projektet benytter sig af realistisk evaluering, som sætter fokus på, hvad der virker, og hvordan det virker i en konkret kontekst, og ved at samle erfaringer fra flere parallelle cases kan forståelsen af mekanismerne vurderes ud fra, om der er tale om 'regularitet', der kan overføres til andre sammenhænge.

Forventet afslutning: December 2020

Udredning om mobilisering af forskningsbaseret viden om arbejdsmiljø

Nye måder at skabe mobilisering af forskningsviden på arbejdspladser udvikles aktuelt i udlandet og giver inspiration til dansk arbejdsmiljøforskning. I litteraturen findes forskellige begrebsforståelser og perspektiver på arbejdet med vidensmobilisering især indenfor sundhedsforskning.

Derfor savnes en grundlæggende opsamling af disse og andre relevante teoretiske forståelser og praktiske erfaringer, så den kan vurderes i forhold til det danske arbejdsmarked og den danske arbejdsmiljøforskning

Dette projekt gennemfører først en litteratursøgning af international forskningslitteratur, som har inddraget problematikken omkring vidensmobilisering og udveksling mellem forskere og forskerbrugere. På grundlag af litteratursøgningens resultater gennemføres tre dialogseminarer, hvor forskere i dialog med grupper af 'for-

skerbrugere' og relevante forskningsmiljøer drøfter resultaterne og udarbejder anbefalinger til at fremme vidensmobilisering i en dansk kontekst. Resultatet sammenfattes i en hvidbog.

Hvidbogen forventes:

- At identificere forskellige tilgange til vidensmobilisering og beskrive bagvedliggende begreber og perspektiver til fremme af udveksling og omsætning af forskningsbaseret viden om arbejdsmiljø
- At udvælge og sammenfatte modeller og metoder med potentiale for at fremme strategi og aktiviteter for vidensmobilisering blandt forskere, forskningsinstitutioner og forskerbrugere.
- At undersøge hvilke tilgange og metoder der kan understøtte forskere og forskningsbrugere i at udveksle og dele viden om arbejdsmiljø,
- At pege på hvordan man kan fremme omsætning af forskningsbaseret viden om arbejdsmiljø til handling i det danske arbejdsmiljøsystem.

Forventet afslutning: Februar 2019

Risici og arbejdsmiljø blandt unge på de nye digitale arbejdsmarkeder – et kollaborativt udviklingsprojekt

Det overordnede formål med projektet er at skabe viden om unges arbejde på nye digitale arbejdsmarkeder, disse unges arbejdsmiljø, samt undersøge hvordan disse unge kan nås med arbejdsmiljøindsatser. Projektet har som mål at:

- Afdække og skabe overblik over de arbejdsformer som unge deltager i på nye digitale arbejdsmarkeder.
- Afdække arbejdsmiljøproblemer blandt unge under 30 år, på de digitale arbejdsmarkeder.
- Udvikle praksisrelevante anbefalinger til hvordan unge på det digitale arbejdsmarked kan blive introduceret til og oplært i at udføre arbejdet sikkerheds- og sundhedsmæssigt forsvarligt.
- Udvikle og teste spørgeskema om arbejdsmiljø for unge der arbejder på digitale arbejdsmarkeder.

Der er en hastig fremvækst af nye digitalt arbejdsmarkeder, hvor især unge finder beskæftigelse. Dette betyder helt nye arbejdsformer for unge via digitale platforme. Et helt centralt begreb er i den sammenhæng 'platformsøkonomi'. Her formidles der arbejde, tjenesteydelser og services (her begrebsliggjort som 'platformsarbejde') gennem kommercielle digitale platforme, som for eksempel appen 'AHandy-Hand' m.fl. Det arbejde der udføres kan både kræve højt specialiseret viden, ingen eller mindre specialiseret viden. Samtidig har sociale digitale platforme skabt grobund for nye typer af arbejde, såsom modebloggere, instagram-stjerner og Youtube-stjerner. Der mangler fortsat en samlet opgørelse over omfang og udbredelsen af denne type arbejde, men det antages at omfanget er stigende, idet det er et marked, der er i hastig vækst.

Forventet afslutning: Januar 2020

Hvordan forbedres kommunikationen mellem bygherre og arbejdsmiljøkoordinator? – forbedring af fundamentet for sikkerheds- og sundhedsarbejdet på byggepladsen

Projektet har som formål at forbedre samarbejde og kommunikationen mellem bygherre og arbejdsmiljøkoordinator(er) med henblik på bedst muligt at forebygge arbejdsmiljørisici under udførelse af byggeriet. For at understøtte formålet udarbejdes:

- En internetbaseret drejebog, som bygherrer og arbejdsmiljøkoordinator (P) og (B) umiddelbart kan tage i anvendelse ved drøftelse og fastlæggelse af former og værktøjer for samarbejde og kommunikation mellem bygherre og arbejdsmiljøkoordinator. Anvendelse af drejebogen skal bidrage til at kommunikationen i bred forstand, og under hele forløbet fra udbud til færdigt byggeri, forbedres.
- Et inspirationskatalog med forslag til reguleringsmæssige tiltag, som myndigheder henholdsvis byggeriets parter kan anvende i forbindelse med drøftelser om ændring/udbygning af regler og vejledninger eller udformning af nye regulerings tiltag, der kan styrke samarbejde og kommunikationen mellem bygherre og arbejdsmiljøkoordinator.

I forlængelse af handleplanen 'Knæk-kurven' underskrev byggeriets centrale organisationer på Folkemødet 2016 et fælles værdigrundlag med ønsket om, i et forpligtende samarbejde, at forbedre arbejdsmiljøet på bygge-anlægsprojekter i Danmark markant. Organisationerne anbefaler bl.a. bygherrerne at give arbejdsmiljøkoordinatorerne et tydeligt mandat, samt at bygherrerne tilvejebringer de nødvendige ressourcer og kompetencer til at varetage ansvaret for arbejdsmiljøet.

Forventet afslutning: Juni 2019

Udredning: Sammenhængen mellem vold og trusler på arbejdet og udvikling af psykisk sygdom (frasen PTSD)

Formålet med denne udredning er at sammenfatte og vurdere den epidemiologiske og medicinske dokumentation af sammenhængen mellem vold og trusler på arbejdet og udvikling af psykisk sygdom frasen post-traumatisk belastningsreaktion (PTSD).

Der foreligger en omfattende dansk og international videnskabelig litteratur, som dokumenterer at udsættelse for fysisk vold og verbale trusler i arbejdsmæssig sammenhæng er hyppigt forekommende i en række faggrupper og en dansk opgørelse tyder på at problemet er i stigning.

Der er imidlertid hverken internationalt eller nationalt nogen systematisk vurdering af mulig risiko for at udvikle psykisk sygdom analogt med at svære psykiske traumer kan udløse PTSD, selvom det er en problemstilling, der jævnligt ses ved de arbejdsmedicinske afdelinger og ofte rejses i arbejdsskadesammenhæng. En orienterende litteratursøgning viser, at der indenfor de seneste år er offentliggjort en del undersøgelser om emnet, hvorfor en systematisk litteraturgennemgang er relevant.

Forventet afslutning: Juni 2018

Ansøgning om tillægsbevilling til projektet "Lyskebrok og kroniske smerter efter operation for lyskebrok – betydning af fysiske påvirkninger i arbejdet", projektnr. 32-2013-03

Det oprindeligt bevilgede projekt fra 2013 havde til formål er at undersøge om fysiske påvirkninger i arbejdet øge risikoen for udvikling af lyskebrok og kroniske smerter efter operation for lyskebrok. Lyskebrok er den hyppigste operation blandt mænd i den erhvervsaktive alder og forårsager kroniske smerter for op til 10% af de opererede i flere år efter operationen.

Projektet søger nu om tillægsbevilling. På baggrund af de nu indsamlede data er det muligt at belyse, om fysisk belastende arbejde giver øget forekomst af smerter inden operation for lyskebrok, og om de to typer af lyskebrok (direkte og indirekte) adskiller sig på dette punkt. Dette har aldrig været belyst videnskabeligt tidligere. Der er ydermere opstået en unik mulighed for et internationalt forskningssamarbejde med en af verdens førende biostatistikere for at optimere analyserne af de allerede indsamlede data om arbejdets betydning for udvikling af postoperative smerter. Tillægsansøgningen skal derfor dække følgende:

- Dataanalyser og udarbejdelse af en videnskabelig artikel om arbejdets indflydelse på smerter blandt ikke-opererede lyskebrokpatienter
- Udformning og publikation af en prognostisk model for arbejdets betydning for postoperative smerter i samarbejde med Stanley Lemeshow (professor i biostatistik ved Ohio State University)

Forventet afslutning: December 2019